

ናይ ኣገዳሲ ሓበሬታ ገጽ ምርዳእ፡

እቲ PFIZER-BIONTECH ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ን 5-11 ዝዕድሚኦም ህጻውንቲ

እቲ Pfizer-BioNTech (መብዛሕትኡ ግዜ ብሓጺሩ Pfizer ተባሂሉ ዝጽዋዕ) ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ዕድሚኦም ካብ 5 ክሳብ 11 ዝዘኾኑ ህጻውንቲ ዝተፈቐደ እዩ። ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣብ ኣሜሪካ ንትሕቲ 18 ዓመት ዘዕድሚኦም ዝወሃብ እቲ እንኮ ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት እዩ።

ብዛዕባ እቲ ክታቦት እንታይ ተመሳሳሊ ዘብል ነገር ኣሎ?

ከምቲ ን12ን ልዕሊኡን ዘዕድሚኦም ዝወሃብ Pfizer ዝተባህለ ክታቦት፡እቲ ን 5-11 ዘዕድሚኦም ዝወሃብ ክታቦት mRNA ክታቦት እዩ። መልእኽተኛ RNA (mRNA) ዝሓዘ እዩ። mRNA ከም ናይ መምርሒ መምርሒ እዩ። ናይ ቆልዓኻ ሰብነት ኣብ ቅርፊት ናይቲ ኮቪድ-19 ዘሰዕብ ቫይረስ ዝርከብ ዘይጎዳኢ “ሰፓይክ ሓለዋ” ከም ዘመንጩ ይገብር። ናይ ሰብነቶም ሕማም ተኻላኻሊ ስርዓት ነቲ ነገር ይምልሰን ከምኡ ድማ ንሕማም ዝከላኽሉ ዋህዮታትን ጸረነፍሳትን ይፈጥሩን። እዚኦቶም ድማ ነዚ ኮሮና ቫይረስ የለልይዎን ይዋግእዎን። እቲ ክታቦት፡

- ኮቪድ-19 ኣየትሕዘካን።
- ናትካ DNA ወይ ድማ ጀነቲካዊ ማቴርያል ከም ዝቆየር ኣይገብርን።
- መኻንነትኣይሰዕብን ።
- እንቋቋታት፡ መዕቀቢታት፡ ላቲክስ፡ ሰጋ ሓሰማ ወይ ድማ ካልእ ናይ እንስሳ ፍርያታት፡ ናይ ድቂ ዋህዮታት ወይ ድማ ኮሮና ቫይረስ ዝሓዘ ኣይኮንን ።

ከምቲ ንዕብይ ዝበሉ ህጻውንቲን ንዓበይቲ ሰባትን ዝወሃብ ክታቦት፡ እዚ ክታቦት ክልተ እንተወሓደ ኣብ 21 መዓልቲ ኣፈላላይ ዘለዎም ዶዛት ወይ መጠናት ዝሓዘ ክኸውን እንከሎ እቲ ካልኣይ ዶዛ ምስ ወሰድካ ድሕሪ 2 ሰውን ሙሉእ ሓለዋ ይህብ።

እቲ ክታቦት እንታይ ፍሉይ ጠባይ ኣለዎ?

እቲ Pfizer ዝተባህለ ናይ ህጻናት ክታቦት ምስቲ ናይ ዓበይቲ ዳርጋ ሓደ ዓይነት እዩ። እንተኾነ መጠኑ ካብቲ ንልዕሊ 12 ዓመትን ልዕሊኡን ዘዕድሚኦም ሰባት ዝወሃብ መጠን (30 ማይክሮግራም) ዝወሓደ እዩ (10 ማይክሮግራም)። ምስቲ ንዓበይቲ ዝወሃብ ክታቦት ሓደ ዓይነት mRNA ከምኡ ድማ ንጡፍ ባእታታት ኣለዎ። እንተኾነ እተፈላለየ ዘይንጡፍ ባእታታት እዩ ዝጥቀም። እቲ ዝተፈለየ ባእታ መዝሓሊ ባእታ (buffer) ተባሂሉ ዝጽዋዕ ክኸውን እንከሎ፡ እቲ ክታቦት ካብቲ መበቆላዊ ክታቦት ንላዕሊ ኣብ ሰሩዑ ናይ ፍርጅ መጠን ሙቕት ክቆመጥ ከምኡ ድማ ዝተረጋገኸ ክኸውን ዝሕግዝ እዩ። እዚ በፈር ኣብ ንህጻውንቲ ዝተሰርሑ ፍርያታት ሓዊሱ ኣብ ብዙሓት ካልኦት ፍርያታት ኣብ ጥቕሚ ይውዕል እዩ።

ንናይ ክታቦት ኣቕራቢኻ ክትነግር ዘለካ

እቲ ቅታቦት ዘቕርበልካ ኣካል ቆልዓኻ ኣለርጂክ እንተልዩዎ፡ መድመይቲ እንተልዩዎ፡ ማይካርዲትስ ወይ ድማ ፐሪካርዲትስ (ናይ ልብ ወይ ድማ ጫፋት ልብቢ ነድሪ ምህላው) እንተልዩዎ፡ ወይ ድማ ናይ ሰውንቶ ሕማም ናይ ምክልኻል ስርዓት ዝተዳኸመ እንተኾይኑ ከተፍልጦ ኣለካ።

ቀለልቲ ጉድናዊ ሳዕቤናት

ቆልዓኻ ክታቦት ምስ ወሰደ ቀለልቲ ጎድናዊ ሳዕቤናት ከጋጥምዎ ይኽእሉ እዮም። እቶም ልሙዳት ጎናዊ ሳዕቤናት ድማ ነዚኦም ከጠቓልሉ ይኽእሉ፡

• ቃንዛ፡ ሕብጠት፡ ወይ ድማ ማቕያሕ ኣብ ኢድ ወይ ድማ ኣብቲ ዝተወግእ ቦታ	• ናይ መጋጥም ቃንዛ	• ውጽኣት
• ድኻም	• ረስኒ	• ተምላሰ
• ቃንዛ ርእሲ	• ዕውልውል	• ምስ ምውሳድ እቲ ክታቦት ምትሕሓዝ ዘለዎ ሃለዋትካ ምጥፋእ
• ቃንዛ ጀማውቲ	• ጽልእልእ ምባል	
• ቅርጸት	• ዓንታር ሕበጣት (lymphadenopathy)	
	• ናይ መግቢ ሽውሃት ምንካይ	

እዞም ምልክታት ዝበዝሕ ግዜ ኣብ ሓጻርቲ መዓልታት እዮም ዝጠፍኡ። እንተድኣ ዘይጠፊኦም፡ ንሓኪምካ ወይ ክለኒክ ደውለሎም።

ሳሕቲ ዘጋጥሞ፡ ግን ከኣ ከቢድ ጸገማት

ናይ ቁጥባ ግብረ መልሲ

ሳሕቲ እዩ ዘጋጥሞ፡ እንተኾነ ግን ገለ ሰባት ንክታበት ኮቪድ-19 ከቢድ ዝኾነ ኣለርጅታት ቁጥባታት የጋጥሞም፡ ኩሉ ሰብ ድሕሪ ክታበት ከቢድ ዝኾነ ቁጥባዊ ግብረመልሲ ንኺይህሉ እንተወሓደ ንዓሰርተ ሓሙሽተ ደቓይቕ ክጽብ ይሕተት እዩ፡፡

ማዮካርዲትስ ወይም ፔሪካርዲትስ

ሳሕቲ፡ ኣብ Pfizer-BioNTech ወይ ድማ Moderna ዝተባህለ ናይ ኮቪድ-19 ክታበት ኣብ ሓደ-ሓደ ሰባት (መብዛሕትኦም ኣባጽሕን መንእሰያት ኣወዳትን) ማዮካርዲትስ (ናይ ልቢ ጭዋዳ ነድሪ) ከምኡድማ ፔሪካርዲትስ (ኣብ ጫፋት ልቢ ዘሎ ነድሪ) የጋጥሞም፡ እቲ ዘለዓለ ሰግኣት-ሓደጋ ኣብ 16-19 ዓመት ዝዕድሚኦም ደቂ ተባዕትዮ እዩ ዘጋጥሞ፡ ኣብ 12-15 ዓመት ዝዕድሚኦም ከኣ ውሑድ ጉዳያትባዩ የጋጥሞም፡፡

ኣብ መብዛሕትኦም እዞም ሰባት፡ ምልክታት ድሕሪ እቲ ካልኣይ ዶዝ ናይቲ ክታበት ቁሩብ መዓልቲ ጸኒሖም ይጅምሩ፡፡ እዚ ከጋጥም ዘሎ ዕድል ኣዝዩ ትሑት እዩ — ኣሰታት 1 ካብ 10,000 መንእሰያት ኣወዳት፡፡ መብዛሕትኦም ኬዛት ቀለልቲ እዮም ዳርጋ ኩሎም ኬዛት ከኣ ባዕሎም እዮም ዝገድፉ፡፡

ቆልዓኹም እቲ ክታበት ምስ ወሰደ ገለ ካብዞም ዘሰዕቡ ምልክታት እንተገጠሙዎ ሕክምናዊ ሓገዝ ድለዩሉ፡፡

ናይ ኣፍ ልብ ቃንዛ

ሕጽረት እስትንፋስ

ቅልጡፍ-ህርመት ልቢ፡ ምንግብጋብ፡ ወይ ድማ ሂግሂግታ ልቢ እንተልዩ

ኣብ ኣባጽሕ (12-15) ዝተርእዩ ናይ ማዮካርዲትስ ኬዛት ካብቶም ኣብ ዕብይ ዝበሉ ኣባጽሕ (16-19) ዝተርእዩ ዝወሓዱ ሰለዝኹ ከምኡድማ እቲ ን 5-11 ዓመት ዝዕድሚኦም ዝወሃብ ክታበት ብመጠኑ ዝወሓደ ስለ ዝኾነ፡ ኣብ ዝነኣሱ ቆልዑት ከጋጥም ዝኽእል ማዮካርዲትስ ዝወሓደ ከም ዝኸውን ኢና ተሰፋ ንገብር፡፡

ሓገዝ ርኽብ

ብዛዕባ እቲ ቆልዓኻ ከተኽትብ ዝወሰንካዮ ውሳኔ ሕጉስ ክትከውን ኣለካ፡፡ እዚ ሓበሬታ ምስ ኣንበብካ ብዛዕባ እዚ ቆልዓኻ ዝውሰድ ናይ Pfizer ክታበት ሰክፍታ እንድሕር ኣሎካ፡ ዝያዳ ሓበሬታ ክትረክብ ትኽእል ኢኻ፡፡

- ሕቶታት እንተለዉኻ፡ ኣብቲ ናይ ክታበት እዋን እተዛርቦ ሰብ ሕተት፡፡
- ቆልዓኻ ከተኽትብ የብልካን፡፡ ካልኣት ናይ ክታበት ምርጫታት ክሳዕ ዝርከቡ ምጽባይ ክትመርጽ ትኽእል ኢኻ፡፡

የqr ኮድ ይቃኙ

ብዛዕባ ናይ Pfizer-BioNTech ክታበት ዝያዳ ሓበሬታ ኣብቲ ንስኻ ከተንብቦን ሎሚ ናብ ገዛኻ ክትወስድን ዝተዳለወ ብFDA ዝተዳለወ ናይ ኣገዳሲ ሓበሬታ ገጽ ክርከብ ይከኣል፡፡

ናይ ሰማርፎንካ ካሜራ ተጠቂምካ ነዚ ናይ QR ብምሰኣል ብቐጥታ ናብቲ ሓበሬታ ኪድ፡፡